

**Posudek oponenta na rigorózní práci
Mgr. Nicolý Králové
„Postavení státního zástupce v přípravném řízení“**

Předložená rigorózní práce obsahuje 133 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, pěti základních kapitol a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Okruh použitých literárních a dalších pramenů je mimořádně obsáhlý a dostatečně reprezentativní. Po formální stránce nesporně splňuje předložená práce požadavky na ni kladené.

Autorka si za téma své práce zvolila problematiku poměrně netradiční a současně dosti obtížnou, což je dáno nejen určitou roztržitostí pramenů, ale zejména stále diskutovanou otázkou vztahu přípravného řízení a řízení před soudem, resp. postavení státního zástupce ve vztahu k policejním orgánům na straně jedné a soudům na straně druhé. Práce je z těchto důvodů nesporně náročná nejen na analýzu pramenů, ale rovněž na vlastní zpracování. Použité metody zpracování, zejména metoda analyticko-syntetická, odpovídají tématu i vytyčenému cíli. Vlastní rozbor zkoumané problematiky je určitě přínosný a aktuální, a to též s ohledem na připravovanou rekodifikaci.

Po stručném úvodu, ve kterém autorka charakterizuje cíl a zaměření své práce, se nejprve zabývá institutem veřejné žaloby a to rovněž z pohledu jejího historického vývoje na našem území. Na to navazuje poměrně obsáhlá kapitola o státním zastupitelství, a to z hlediska jeho místa v systému orgánů veřejné moci, principů jeho organizace a činnosti, působnosti a v neposlední řadě i kontrolních mechanismů. S autorkou třeba souhlasit, že ústavní zařazení mezi orgány moci výkonné není rozhodně nesporné a vztahy s ostatními orgány jsou komplikované. Záslužně je věnována pozornost pojmu „veřejný zájem“. Principy a zásady organizace a činnosti jsou vyloženy výstižně. Správně je akcentována nutnost odlišování institutů dohledu a dozoru.

Po kapitole věnované obecně přípravnému řízení, která je chápána jako nutný úvod do vlastního merita práce, se autorka soustřeďuje na analýzu postavení a role státního zástupce v přípravném řízení. Autorka důvodně hodnotí pozitivně rozšíření dozorových oprávnění i do stadia před zahájením trestního stíhání. Záslužně se velmi podrobně věnuje kritické analýze ustanovení § 12a ZSZ, resp. důsledkům spojeným s následným postupem podle § 26 TR. Výhrady, které v této souvislosti vyslovuje, jsou plně akceptovatelné. Správný je rovněž názor, že provádění neodkladných a neopakovatelných úkonů před zahájením trestního stíhání (s ohledem na procesní význam v řízení před soudem) nesmí nedůvodně omezovat právo obhajoby účastnit se úkonů přípravného řízení po zahájení trestního stíhání. Velmi pěkně je proveden rozbor role státního zástupce při přezkoumávání usnesení o zahájení trestního stíhání.

Výstižně jsou vyloženy důvody pro jednotlivá rozhodnutí státního zástupce po skončení vyšetřování. Pokud jde o institut dohody o vině a trestu, vznáší proti němu autorka několik teoretických i praktických výhrad, se kterými třeba bezesbytku souhlasit. Přisvědčit třeba v této souvislosti názoru, že přejímání zahraničních institutů by mělo být uvážlivé. V neposlední řadě třeba kvitovat, že se autorka ve své analýze zaměřila též na roli státního zástupce ve vztahu k vazbě obviněného.

Za velmi cennou třeba považovat pátou kapitolu práce, ve které se autorka věnuje některým aktuálním otázkám souvisejícím s rekonstrukcí trestního řízení a s přípravou nového zákona o státním zastupitelství. Jakkoliv výčet problémů není (a patrně ani nemůže být) vyčerpávající, vystihla autorka problémy skutečně klíčové: formální důkazní břemeno státního zástupce a důsledky jeho neunesení, právo na zákonného státního zástupce, dozorová činnost státního zástupce. Klady a nedostatky stávající, resp. zvažované, právní úpravy jsou vymezeny výstižně a opírají se o relevantní důvody. Není rozhodně vadou, že rozbor ne vždy vede k jednoznačnému závěru.

V závěru své práce autorka stručně a výstižně shrnuje poznatky a závěry, ke kterým ve své práci dospěla, jakož i své názory a stanoviska k některým problémům spojeným se zkoumanými instituty.

Celkově lze předloženou práci hodnotit jako mimořádně kvalitní. Autorka prokázala, že se do náležité hloubky seznámila se zkoumanou problematikou, a to nejen pokud jde o právní úpravu, soudní rozhodovací praxi a dosavadní literární zpracování, ale rovněž pokud jde o praktické interpretační a aplikační problémy v činnosti státního zastupitelství. Kladem práce je rozhodně pečlivost a svědomitost zpracování, výborná práce s literárními a dalšími prameny a zejména nesporná schopnost autorky získané poznatky utřídit, analyzovat a samostatným tvůrčím způsobem synteticky využít ve formulování vlastních úsudků a stanovisek. V neposlední řadě pak třeba vyzdvihnout velmi dobré formulační schopnosti autorky a literární kvalitu zpracování práce.

Předložená práce po formální i po obsahové stránce nesporně splňuje veškeré požadavky na ni kladené a je rozhodně zcela způsobilým podkladem pro její obhajobu.

Při obhajobě své práce by se autorka mohla zamyslet nad otázkou, zda zavedení formálního důkazního břemene státního zástupce a výrazné zvýšení jeho odpovědnosti za prokázání viny v hlavním líčení, by při zachování rovnosti stran v řízení před soudem, kdy soud by měl postavení více méně pasivního arbitra, nemohlo mít paradoxně negativní dopad na obhajobu obžalovaného, zvláště pokud by nebyl zastoupen kvalifikovaným obhájcem.

V Praze dne 14.8.2018

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.

ponent